

Oponentský posudek diplomové práce

Jakub Mehl

Provozování kolektivního systému podle zákona o výrobcích s ukončenou životností

Posuzovaná diplomová práce byla zpracována v rozsahu 84 stran vlastního textu (232 853 znaků), rozděleného, mimo úvod a závěr, do pěti základních kapitol. Práce je opatřena všemi předepsanými součástmi. Z formálního hlediska je zpracována na odpovídající úrovni a nemám k ní v tomto směru výhrady.

Autor si pro svoji diplomovou práci zvolil aktuální a velice zajímavé téma. Právní rámec pro fungování kolektivních systémů představuje jeden z klíčových prvků právní úpravy nakládání s odpady z vybraných výrobků, se kterým je historicky spjata řada dílčích problémů. Přijetí nové právní úpravy v podobě zákona o výrobcích s ukončenou životností je tak příležitostí ke zhodnocení dosavadního vývoje a aktuálního stavu. Autor si vytkl poměrně ambiciózní cíl zpracovat komplexní analýzu platné právní úpravy kolektivního systému v ZVUŽ a jeho významu pro přechod na oběhové hospodářství. Musím předeslat, že se mu to podařilo pouze zčásti.

Struktura a základní členění práce je v zásadě srozumitelné a s určitými výhradami odpovídá vytčeným cílům. Autor v první kapitole podává vývoj právní úpravy odpadového hospodářství na evropské a vnitrostátní úrovni, na kterou ve druhé kapitole navazuje vymezením výrobců, jako povinných subjektů a jejich povinností dle ZVUŽ. Obě zmíněné kapitoly nastiňují základní rámec a souvislosti ve kterém kolektivní systémy působí. Zde je na místě poukázat na podstatné omezení předmětu zkoumání, ke kterému autor přistoupil. Povinnosti výrobců, kterým je věnována bližší pozornost, zahrnují zpětný odběr, informační a osvětovou činnost a evidenční a ohlašovací povinnosti. Postrádám ale naprosto zásadní povinnosti, kterými jsou především zpracování a využití zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností. Autor je sice v obecné rovině zmiňuje, ale blíže se jim nevěnuje. Toto omezení se následně promítá do analýzy fungování kolektivního systému, v jehož rámci jsou tyto povinnosti zmíněny rovněž pouze okrajově. Zde je nutné zdůraznit, že zajištění zpětného odběru je bezesporu základní a klíčovou povinností výrobců, potažmo kolektivních systémů, ale současně se jedná pouze o prostředek k zajištění cílového způsobu nakládání s vybranými výrobky. Má-li autor za cíl zhodnotit dopady na přechod k oběhovému hospodářství a zpracovat „komplexní analýzu“, tak se nelze omezovat pouze na zpětný odběr.

Výše zmíněné vymezení obecného rámce pro fungování kolektivního systému doplňuje třetí kapitola, v jejímž rámci autor nastiňuje vývoj právní úpravy kolektivních systémů jako takových a nabízí stručné srovnání se zahraniční právní úpravou. Přestože autor poukazuje na odlišnosti v přístupu v jednotlivých zemích a na vnitrostátní úrovni mj. na „monopol“ a. s. EKO-KOM, bližší diskusi k jednotlivým modelům postrádám. Do určité míry se tento nedostatek promítá i do navazujícího výkladu klíčové čtvrté kapitoly, ve které autor analyzuje postavení kolektivních systémů podle ZVUŽ. Existence jediného nebo více kolektivních systémů pro různé druhy vybraných výrobků je důležitým aspektem a bylo by na místě zhodnotit důvody, popřípadě výhody a nevýhody existujícího stavu.

Jádrem práce je bezesporu čtvrtá kapitola a na ni úzce navazující kapitola pátá, ve kterých autor podrobně rozebírá jednotlivé podmínky a omezení, které ZVUŽ zakotvuje pro vydání oprávnění k provozování kolektivního systému je k jeho provozování. Ze systematického hlediska bych považoval

za vhodnější materií podkapitoly 4.3 a kapitoly 5. uvádět přímo na příslušných místech v rámci podkapitol 4.1 a 4.2. Diskuse ke konkrétním nedostatkům či posunu právní úpravy by měla být na jednom místě a určité zobecnění či zdůraznění klíčových změn je materie vhodná po závěr práce.

K samotné analýze, kterou jinak považují za poměrně zdařilou, se nabízí několik otázek. Autor konstatuje nedostatečnost vymezení požadavků na projekt (str. 54). Jaké další (podrobnější) požadavky by tedy měl zákon upravovat? Dále lze poukázat na některé zmíněné rozdíly v úpravě podle ZVUŽ a zákona obalech. Je důvodný rozdíl ve vymezení okruhu účastníků řízení podle § 39 odst. 2 ZVUŽ a § 27 zákona o obalech? Vzhledem k tomu, že již byla vydána rozhodnutí podle ZVUŽ (dostupná na webu MŽP) by stálo za zhodnocení nakolik odpovídají požadavkům zákona.

Závěr: I přes výše uvedené připomínky považuji předloženou práci za poměrně zdařilou. Materie, na kterou je práce zaměřena, je zpracována způsobem, který prokazuje dostatečnou autoru znalost relevantní právní úpravy a jeho schopnost ji srozumitelně představit. Cíle, které si autor vytknul, se sice nepodařilo zcela naplnit, ale mám za to, že přesahují rámec, kterým je diplomová práce.

Doporučuji proto diplomovou práci **Jakuba Mehla** k ústní obhajobě s návrhem hodnocení **velmi dobře**.

Otázky k ústní obhajobě:

Vedle otázek uvedených výše by měl diplomant vysvětlit, za jakých podmínek lze využít obecní systém odpadového hospodářství pro zajištění zpětného odběru vybraných výrobků s ukončenou životností? Může obec uzavřít smlouvu s více kolektivními systémy pro stejný druh vybraného výrobku?

V Praze dne 1. září 2023

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D.
oponent